

KIRJASTOAINEISTON VALINTAPERIAATTEET

Kirjasto- ja tietopalvelut ovat sivistyksen peruspalvelua, jonka tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia elämyksiin, tietojen ja taitojen hankintaan sekä kansalaisvalmiuksien kehittämiseen. Kirjasto tarjoaa maksutta käytettäväksi kokoelmat, ajanmukaiset tiedonhakumenetelmät, kirjastotilat ja henkilökunnan asiantuntemuksen.

Kirjasto hankkii asiakkaidensa käyttöön kaunokirjallisuutta sekä monipuolisen valikoiman erilaista tietokirjallisuutta, lehtiä, videoita, cd-romeja ja digitaalista aineistoa. Aineistonvalintavastuu on jaettu informaation, kirjastonhoitajan ja kirjastosihteerin kesken.

Kirjastoaineiston valinnalla pyritään luomaan tasapainoinen ja laadukas kokoelma, joka vastaa alueen tarpeita. Aineistohankinnassa otetaan huomioon väestön ikärakenne sekä ammatillinen ja koulutuksellinen jakauma. Aineistoa hankitaan erilaisia asiakasryhmiä varten. Valintaan vaikuttavat myös käyttötilastot, kysyntä sekä asiakkaiden ehdotukset ja toivomukset määrärahojen puitteissa. Valintaan vaikuttavat myös kansainvälistyvän maailman aiheuttamat muutokset.

Valinnassa pyritään mahdollisuuksien mukaan tasapuolisuuteen ja laaja-alaisuuteen ottamalla huomioon asiakkaiden erilaiset näkemykset ja mielipiteet. Kuitenkin suhtaudutaan kielteisesti aineistoon, jonka pääasiallisena tarkoituksena on korostaa väkivaltaa, loukata ihmisoikeuksia tai halventaa vähemmistöjä.

Hankittavat kappalemäärät päätetään jatkuvan tarpeen eikä hetkellisten kysyntähuippujen mukaan.

Kotiseutukokoelmaan pyritään hankkimaan mahdollisimman paljon paikallisten kirjoittajien teoksia sekä paikkakunnasta kertovaa aineistoa.

Samat periaatteet koskevat sekä ostettua että lahjoitettua aineistoa.

Kirjallisuus

Suomessa ilmestyvää yleistä tieto- ja kaunokirjallisuutta pyritään hankkimaan mahdollisimman laajasti. Kaunokirjallisuuden valinnassa otetaan huomioon lukijoiden erilaiset lukutottumukset ja mieltymykset. Kaunokirjallisuuden uusia virtauksia seurataan ja huolehditaan kokoelman jatkuvuudesta hankkimalla myös vanhemmista kirjoista uusia painoksia ja käännöksiä. Tietokirjallisuuden hankinnassa huomioidaan opiskelijoiden ja koululaisten erityistarpeiden lisäksi myös asiakkaiden arkielämän tiedontarpeet.

Omakustanteista hankitaan lähes kaikki lähialueella ilmestyvät julkaisut.

Ruotsin- ja vieraskielistä tietokirjallisuutta hankitaan niukasti, lähinnä silloin, jos jostakin aiheesta ei ole suomenkielistä kirjallisuutta saatavissa.

Erityisryhmiä varten hankitaan esimerkiksi selkokirjoja, äänikirjoja ja isotekstisiä kirjoja.

Lasten ja nuorten kaunokirjallisuudesta samoin kuin kuvakirjoista pyritään hankkimaan mahdollisimman kattava kokoelma kotimaista kirjallisuutta. Suomennetuista kirjoista hankitaan klassikkoja sekä uudempaa eri lajeja edustavaa kirjallisuutta. Ruotsin- ja vieraskielistä kirjallisuutta hankitaan suhteellisen harvalukuisesti vähäisen kysynnän vuoksi. Tietokirjallisuudesta hankitaan yleensä kaikki suomenkieliset uutuudet sekä jonkin verran myös muunkielisiä lapsille ja nuorille suunnattuja tietokirjoja.

Musiikki

Musiikkiaineiston hankinnan tavoitteena on kehittää kokoelmaa, joka sisältää mahdollisimman kattavia otoksia eri musiikkilajeista ja –tyylisuunnista. Musiikin historiallinen jatkumo pyritään säilyttämään asiakkaiden saatavilla siten, että kokoelmasta löytyy näytteitä musiikkikirjallisuuden keskeisistä teoksista ja levytyksistä. Hankintaa tehtäessä otetaan huomioon myös ajankohtaiset musiikkikulttuuriset ilmiöt niin julkaisutoiminnan kuin tallennemuotojenkin osalta. Varsinkin uutuuksien ja musiikkikirjojen kohdalla hankinnan painopiste on suomalaisessa tuotannossa.

Av-aineisto

Kirjastoon hankittaviin videoihin, cd-romeihin ja DVD – levyihin täytyy saada tekijänoikeuksien haltijalta lainausoikeus ja/tai julkinen esitysoikeus.

Kirjastoon pyritään luomaan kokoelma, jolla olisi elämyksellisen merkityksen lisäksi myös kulttuurihistoriallista ja tiedollista arvoa.

Muun elektronisen ja virtuaalisen aineiston hankinnassa pyritään siihen, että kirjaston kokoelmista löytyy vähintäänkin näytteenomaisesti erilaisia ajantasaisia tallennemuotoja.

Lehdet

Kirjastoon tilataan valtakunnallisia ja alueellisia sanomalehtiä sekä Ylä-Savon paikallislehtiä. Aikakauslehtiä tilataan eri tiedonaloilta ja harrastusaloilta. Pääosa lehdistä on suomenkielisiä. Vieraskielisiä aikakauslehtiä tilataan niillä kielillä, joita kouluissa yleisimmin opiskellaan.

Muu aineisto

Pienpainatteita kootaan vain kotiseutukokoelmaan. Erillisiä karttalehtiä hankitaan lähinnä käsikirjastokäyttöön.

Aineiston poistaminen

Loppuun kulunut tai turmeltunut aineisto poistetaan ja hävitetään. Teosten kaksoiskappaleet poistetaan kysynnän vähennyttyä ratkaisevasti. Sisällöltään vanhentunutta aineistoa poistetaan harkinnan mukaan. Kokoelmista poistettua vielä käyttökelpoista aineistoa voidaan lähettää valtakunnalliseen varastokirjastoon tai myydä yleisölle.